Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

ΚΡΙΤΟΣ

Μηνιάτικη ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση,
σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ενρύτερης ενημέρωσης
Περίοδος Α' Τεύχος 19 Νοέμβρης 2020

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1. Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων. Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού.

6. Παγκόσμια Ημέρα για την Παρεμπόδιση της Εκμετάλλευσης του Περιβάλλοντος στον Πόλεμο και τις Ένοπλες Συγκρούσεις.

9. Διεθνής Ημέρα κατά του Φασισμού και του Αντισημιτισμού.

Η Διεθνής Ημέρα κατά του Φασισμού και Αντισημιτισμού (International Day

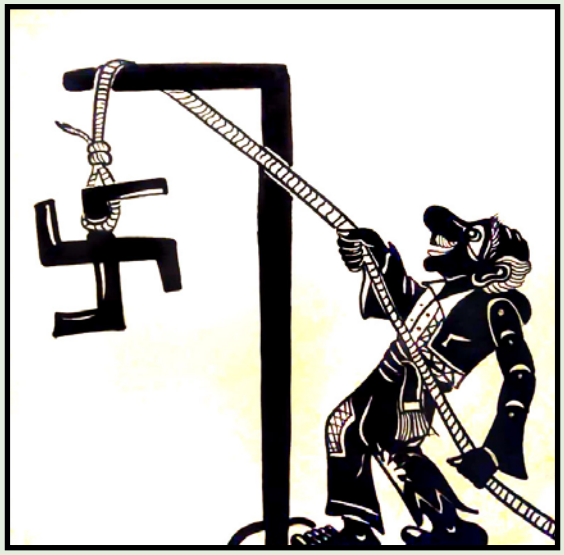

Against Fascism and Antisemitism) εορτάζεται κάθε χρόνο στις 9 Νοεμβρίου, σε ανάμνηση του πογκρόμ των Εβραίων που οργανώθηκε με κρατική καθοδήγηση στην ναζιστική Γερμανία του 1938.

Η Νύχτα των Κρυστάλλων, όπως έμεινε στην ιστορία, ήταν το πρώτο βήμα για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και το εβραϊκό Ολοκαύτωμα. Παράλληλα, η μέρα είναι αφιερωμένη στην καταδίκη του νεοναζισμού και του ρατσισμού.

Η Διεθνής Ημέρα κατά του Φασισμού και του Αντισημιτισμού γιορτάζεται υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και με πρωτοβουλία της οργάνωσης-ομπρέλα *«Ενωμένοι για τη διαπολιτισμική δράση»* (UNITED for Intercultural Action), που συσπειρώνει στους κόλπους της αντιφασιστικές, αντιρατσιστικές, τσιγγάνικες και εβραϊκές οργανώσεις από όλη την Ευρώπη.

10. Παγκόσμια Ημέρα Επιστήμης για την Ειρήνη και την Ανάπτυξη.

12. Ημέρα Μνήμης Πεσόντων Πυροσβεστών. Κάθε χρόνο, στις 12 Νοεμβρίου, τιμώνται οι πεσόντες άνδρες του Πυροσβεστικού Σώματος, κατά την εκτέλεση του καθήκοντος. Η Ημέρα Μνήμης Πεσόντων Πυροσβεστών καθιερώθηκε το **2006** *(άρθρο 22 του Ν.3511/2006)*, σε ανάμνηση του πρώτου νεκρού πυροσβέστη του Πυροσβεστικού Σώματος (ιδρύθηκε το 1930 με πρωτοβουλία του Ελευθερίου Βενιζέλου).

Ήταν ο δόκιμος πυροσβέστης Β΄ τάξεως,

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΚΡΙΤΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Πάνος Β. Καπετανίδης
Τηλέφωνο: 210 46 16 664
Διόρθωση κειμένων:
Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
Σύνθεση εξώφυλλου: Πάνος Καπετανίδης

Τα κείμενα, που φιλοξενούνται στο ψηφιακό έντυπο “Ο Καραγκιόζης Αλογόκριτος”, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις των συντακτών τους, κάτι που δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά και την αποδοχή τους από τους υπεύθυνους της ύλης του.

Κωνσταντίνος Πούλιος, που έχασε τη ζωή του τις πρώτες πρωινές ώρες της 12ης Νοεμβρίου 1942, κατά την προσπάθεια κατάσβεσης πυρκαγιάς σε διώροφο οίκημα, στη συνοικία Κουλέ Καφέ της Θεσσαλονίκης. Ο 26χρονος πυροσβέστης καταγόταν από το Πολύδενδρο Γρεβενών και ήταν πατέρας ενός νεογέννητου αγοριού.

14. Παγκόσμια Ημέρα κατά του Διαβήτη.

16. Διεθνής Ημέρα Ανεκτικότητας.

17. Παγκόσμια Ημέρα Χρόνιας Αποφρακτικής Πνευμονοπάθειας.

17. **ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΘΥΣΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ**. Διεθνής Ημέρα Σπουδαστών. Ημέρα Τιμής στην Ελληνική Νεολαία.

Η Ημέρα Τιμής στην Ελληνική Νεολαία καθιερώθηκε με ομόφωνη απόφαση της Βουλής τον Μάρτιο του 1998, για να τιμήσει τους αγώνες της Ελληνικής Νεολαίας, κατά της Δικτατορίας της 21ης Απριλίου. Γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 17 Νοεμβρίου.

19. Παγκόσμια Ημέρα κατά της κακοποίησης των παιδιών.

20. Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Διοργανώνεται κάθε χρόνο στις 18 Νοεμβρίου, με πρωτοβουλία του Συμβουλίου της Ευρώπης, στο πλαίσιο της ενημερωτικής εκστρατείας «1 στα 5» (ένα στα πέντε παιδιά στην Ευρώπη πέφτει θύμα σεξουαλικής βίας και σεξουαλικής κακοποίησης).

Οι στόχοι της Ημέρας είναι:

Η ευαισθητοποίηση του κοινού για τη γενετήσια (σεξουαλική) εκμετάλλευση και κακοποίηση των παιδιών, καθώς και για την ανάγκη πρόληψης τέτοιου είδους πράξεων.

Η διευκόλυνση της ανοιχτής συζήτησης για την προστασία των παιδιών από τη γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση και τη βοήθεια στην πρόληψη και την εξάλειψη του στιγματισμού των θυμάτων.

Η επικύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης του Λανθαρότε, ενός μοναδικού και νομικά δεσμευτικού εργαλείου, που υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα μέρη να ποινικοποιήσουν όλες τις μορφές της γενετήσιας κακοποίησης των παιδιών και διατυπώνει τους τρόπους καταπολέμησής τους.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, αναγνωρίζοντας τη σημασία ύπαρξης μιας ειδικής Σύμβασης, που να προστατεύει πλήρως τα παιδιά από τη γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση, υιοθέτησε τη Σύμβαση του Λανθαρότε, που υπογράφτηκε στις 25 Οκτωβρίου 2007, στο ομώνυμο νησί των Καναρίων Νήσων. Η Σύμβαση επικεντρώνεται στο σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών και στη διασφάλιση της ευημερίας τους, αναγνωρίζει τις απόψεις, ανάγκες και ανησυχίες τους και ενεργεί με γνώμονα το συμφέρον τους. Η σύμβαση επικυρώθηκε από την Ελλάδα με τον νόμο 3727/08 (ΦΕΚ 257/Α'/18-12-2008) και από την Κύπρο με το νόμο 91(Ι)/2014.

21. Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας.

21. Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης.

25. Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών.

29. Διεθνής Ημέρα Αλληλεγγύης προς τον Παλαιστινιακό Λαό.

30. Μνήμη Καραγκιοζοπαίχτη Δημήτρη Μόλλα (1917-1987).

ΤΑ ΔΥΣΑΡΕΣΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

«ΕΦΥΓΕ» Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΠΑΙΧΤΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΒΑΝΑΣ

Πρωί-πρωί, χτύπησε πένθιμα η καμπάνα της Παναγίας σήμερα 21 Οκτωβρίου 2020 και μας ανήγγειλε πως ο αιωνόβιος τσαρτσιανιώτης μπάρμπα-Βασίλης Βασβανάς έφυγε από τη ζωή στις 20 Οκτωβρίου το βράδυ, αφού αισίως στις 21 Αυγούστου 2020 γιόρτασε τα 104 χρόνια της ζωής του.

Η κηδεία του έγινε την Τετάρτη 21-10, στις 12 η ώρα, στο κοιμητήριο της Αγίας Παρασκευής Τσαριτσάνης.

Θερμά συλλυπητήρια στις κόρες του Ειρήνη, Μαίρη και Χρυσάνθη, στους γαμπρούς του, Σπύρο Βαγενά, Αλέξανδρο Κεραμιδάκη, Βασίλειο Αντωνίου, στα εγγόνια του, Σουλτάνα, Κωνσταντίνο, Δημήτριο, Στέλλα και σε όλους τους συγγενείς του.

Καλό σου ταξίδι, αιωνόβιε μπάρμπα-Βασίλη!

Καλό παράδεισο να έχεις!

Η τελετή της κηδείας έγινε σε στενό οικογενειακό κύκλο.

Πληροφορία από το Facebook
Προφίλ: Baggelis Sapounas

Η ιστορία του Θεάτρου Σκιών Λαμίας πνίγηκε στα λασπόνερα

Δημοσιεύτηκε: Τρίτη 29 Σεπτεμβρίου 2020
https://www.lamiareport.gr/

Η ιστορία του Θεάτρου Σκιών Λαμίας πνίγηκε στα λασπόνερα (ΒΙΝΤΕΟ-ΦΩΤΟ)

Μιχάλης Χατζάκης: «Καταστράφηκαν οι κόποι μιας ολάκερης ζωής και πολύτιμο υλικό από την ιστορία του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών...»

- Στο πλευρό του ο Δήμαρχος Λαμιέων, που είναι θετικός στη δημιουργία μουσείου στην πόλη της Λαμίας.

Θύμα των πρόσφατων πλημμυρών στην περιοχή μας και η ιστορία του Θεάτρου Σκιών Λαμίας, όταν τα λασπόνερα "μπούκαραν" τα ξημερώματα στο σπίτι του Καθηγητή και διάσημου Καραγκιοζοπαίχτη-δημιουργού, Μιχάλη Χατζάκη, στα Αλεπόσπιτα Λαμίας.

Το αρχείο του Πανεπιστημιακού Καθηγητή έπαθε τεράστια ζημιά, όταν μεγάλος όγκος νερού μπήκε με μεγάλη ορμή στον χώρο του αρχείου σπάζοντας την πόρτα εισόδου και καταστρέφοντας φοριαμούς, θήκες, συρτάρια και κουτιά στα οποία φυλάσσονταν οι φιγούρες και όλο το έντυπο υλικό που αποτελούσε την Ιστορία του Θεάτρου Σκιών. Το ύψος του νερού έφτανε το 1,5 μέτρο και κατέστρεψε σχεδόν τα πάντα.

Αφίσες, δημοσιεύσεις, εικόνες από το υλικό του Θεάτρου Σκιών, περίτεχνες και σπάνιες γκραβούρες του Καραγκιόζη, μοναδικά σκηνικά... Όλα μέσα στις λάσπες.

Μουσείο Θεάτρου Σκιών στη Λαμία;

Ο Δήμαρχος Λαμιέων Θύμιος Καραΐσκος, όταν ενημερώθηκε για την καταστροφή, επισκέφθηκε τον καθηγητή στο σπίτι του, δηλώνοντας τη συμπαράστασή του, ενώ συζήτησε με τον Μιχάλη Χατζάκη την προοπτική να δημιουργηθεί ένα μουσείο για Ελληνικό Θέατρο Σκιών, στην πόλη της Λαμίας, το οποίο θα είναι μοναδικό στον κόσμο, έχοντας μέσα πολύτιμα εκθέματα, όπως αυτά των κορυφαίων καραγκιοζοπαιχτών, Χαρίδημου και Μόλλα.

https://youtu.be/rfArHuXmQDk

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

2.500 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ ΜΑΧΗ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ

Στις 30 Σεπτέμβρη, πραγματοποιήθηκε η εορταστική εκδήλωση για την εμβληματική επέτειο των **2500** χρόνων από τη μάχη των Θερμοπυλών και τη ναυμαχία της Σαλαμίνας, στο πλαίσιο του επετειακού έτους ***«Θερμοπύλες-Σαλαμίνα 2020. Νίκη Αιώνιων Ιδεών και Αξιών»***, στη Σχολή Δοκίμων Ναυτικών.

Η εκδήλωση, στην οποία παραβρέθηκαν **η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Αικατερίνη Σακελλαροπούλου** και **ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης** με τη σύζυγό του, εντάσσεται σε μια σειρά από συμβολικές δράσεις και εκδηλώσεις μνήμης. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, έγιναν εκτενείς ιστορικές αναφορές και λεπτομερείς περιγραφές για το πώς έλαβαν χώρα η μάχη των Θερμοπυλών και η ναυμαχία της Σαλαμίνας.

Στον χαιρετισμό της, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπογράμμισε ότι «τιμούμε σήμερα τη μνήμη των προγόνων που πολέμησαν για την ελευθερία τους».

«Αντλούμε θάρρος και έμπνευση», συμπλήρωσε, «από τη σύμπνοια και την αυταπάρνησή τους, τη στρατηγική ευφυΐα και την εφευρετικότητά τους απέναντι σε έναν εχθρό με συντριπτική υπεροχή, αριθμητική και στρατιωτική.

Στις Θερμοπύλες και την Σαλαμίνα, η αρχαία Ελλάδα ενώθηκε και πολέμησε για τον πιο υψηλό κοινό σκοπό. Κατάφερε με σχέδιο, επινοητικότητα και ομοψυχία να υπερασπιστεί τα πάτρια εδάφη. Αλλά και να διαφυλάξει έναν πολιτισμό, που έμελλε να ανθίσει και να καθορίσει, με την καθολικότητα των ιδεών και των αρχών του, ολόκληρο τον αρχαίο κόσμο».

«Αισθανόμαστε δέος και συγκίνηση για την αυτοθυσία και το απαράμιλλο φρόνημα των γενναίων των Θερμοπυλών και της Σαλαμίνας. Όχι όμως μόνο για τα πολεμικά τους κατορθώματα και τη σθεναρή τους αντίσταση στον κατακτητή. Οι επικές αυτές στιγμές που ανακαλούμε και γιορτάζουμε 2500 χρόνια μετά, συγκροτούν την ιστορική μας συνείδηση και συμπυκνώνουν τις θεμελιώδεις αξίες των πολιτικών και πολιτισμικών μας καταβολών. Αυτές τις αξίες φύλαγαν στις Θερμοπύλες και υπερασπίζονταν στην Σαλαμίνα εκείνοι, οι δίκαιοι και ίσοι σε όλες των τες πράξεις, αλλά με λύπη κιόλας και ευσπλαχνία, όπως τόσο όμορφα τους θυμάται ο Καβάφης», ανέφερε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Στο ταξίδι ιδεών και αξιών που ξεκίνησε από τις Θερμοπύλες και την Σαλαμίνα, αναφέρθηκε, στην ομιλία της, η **πρόεδρος της Τιμητικής Κοσμητείας** του Επετειακού Έτους «Θερμοπύλες-Σαλαμίνα 2020. Νίκη Αιωνίων Ιδεών και Αξιών», κυρία **Μαριάννα Βαρδινογιάννη.**

«Θεμελιώθηκε η βεβαιότητα»,

υπογράμμισε η κυρία Βαρδινογιάννη, «πως η υπεροχή απορρέει από την αρετή. Οι υψηλοί αγώνες δεν είναι ποτέ μάταιοι αγώνες. Αυτό το συλλογικό ταξίδι οδήγησε τους Έλληνες στη δημοκρατία, στο διάλογο και την ελευθερία της έκφρασης».

«Και τελικά», συνέχισε, «διαμόρφωσε όλα τα επιτεύγματα του δυτικού πολιτισμού που διέπονται σταθερά από δύο αρχές: Την ελευθερία της σκέψης και την πίστη στις ανεξάντλητες δυνατότητες του ανθρώπου. Σήμερα, το ταξίδι συνεχίζεται σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου, αφού οι ιδέες που γέννησαν τις Θερμοπύλες και την Σαλαμίνα, έγιναν αιώνιες ιδέες που χαρακτηρίζουν ολόκληρο τον κόσμο».

Στις ιστορικές προκλήσεις, «στις οποίες οι απαντήσεις καθορίζουν αναπόδραστα και μακροπρόθεσμα τη συνέχεια της ιστορίας χωρίς τη δυνατότητα επιστροφής», αναφέρθηκε ο αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (ΓΕΝ), αντιναύαρχος Στυλιανός Πετράκης.

«Ο ελλαδικός χώρος και ο ελληνικός κόσμος», είπε ο αντιναύαρχος, «είχε το προνόμιο να φιλοξενήσει σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα δύο τέτοιες στιγμές. Τη μάχη των Θερμοπυλών, που απέδειξε ότι ο αγώνας για την ελευθερία δεν υπόκειται στη λογική των αριθμών. Και την αποφασιστική αναμέτρηση της ναυμαχίας της Σαλαμίνας, που κατήγαγε την τελική νίκη για την Ελλάδα και την Ευρώπη».

Ειδικότερα, για τη ναυμαχία της Σαλαμίνας, ο αρχηγός ΓΕΝ τόνισε

ότι «εξασφάλισε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, όπως τον γνωρίζουμε σήμερα. Ανέδειξε την αξία του ελεύθερου φρονήματος, της δημοκρατίας και της αγνής φιλοπατρίας. Παράλληλα, συνέγραψε με το αίμα των Σαλαμινομάχων τη χάρτα των ευρωπαϊκών αξιών που και σήμερα θεμελιώνουν την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση».

«Ποτέ άλλοτε στην ιστορία μας δεν αναμείχθηκαν τόσο αριστοτεχνικά, σε μια και μόνο ιστορική στιγμή, η στρατηγική σκέψη, η προβλεπτικότητα, η αξία της ναυτικής ισχύος και η αποφασιστικότητα του υπέρ πάντων αγώνος», κατέληξε ο αντιναύαρχος.

Στη σημασία των δύο επικών μαχών «που συνεχίζουν να αποτελούν τα σπουδαιότερα ορόσημα για τον ελληνισμό αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη» στάθηκε στην ομιλία της η κυρία Άντρη Αναστασιάδη, σύζυγος του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας.

«Σήμαναν τη νίκη έναντι του ολοκληρωτισμού και ανέκοψαν, παράλληλα, την πορεία των Περσών ανοίγοντας, έτσι, το δρόμο για τη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού χώρου και πολιτισμού» είπε και πρόσθεσε:

«Πρέπει να σταθούμε στη σημασία της ενότητας, της ομοψυχίας και του θάρρους που επέδειξαν οι Έλληνες προκειμένου να οδηγηθούν στη νίκη. Προτάσσοντας την αγάπη για την πατρίδα, τη δημοκρατία και την ελευθερία, κατάφεραν να επικρατήσουν των Περσών».

Επεσήμανε, δε, ότι στις μέρες μας καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε σημαντικές προκλήσεις ως έθνος καθώς «γινόμαστε μάρτυρες των κλιμακούμενων και διεθνώς καταδικαστέων ενεργειών της Τουρκίας. Ενέργειες που αντιβαίνουν το διεθνές δίκαιο και εντείνουν το κλίμα υπονομεύοντας τη σταθερότητα, την ειρήνη και την ασφάλεια».

«Είναι απαραίτητο να διδαχθούμε από τα μηνύματα της μάχης των Θερμοπυλών και της ναυμαχίας της Σαλαμίνας, ούτως ώστε μέσα από στενή συνεργασία και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών να διασφαλίσουμε τη σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή. Εμείς, ο κυπριακός ελληνισμός, που η πατρίδα μας βρίσκεται υπό τουρκική κατοχή για 46 και πλέον χρόνια, είναι στην επικράτηση αυτών των πανανθρώπινων αξιών που προσδοκούμε προκειμένου να ευοδωθεί ο δίκαιος αγώνας που καταβάλλουμε για την επανένωση της Κύπρου και τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

των πολιτών της», είπε η κυρία Αναστασιάδη.

Στα πλαίσια αυτού του εορτασμού είχαν προηγηθεί στις 24 Ιουνίου διαδικτυακή εκδήλωση με τον τίτλο: «Ἐστίν ἡμῖν πατρίς αἳ διακόσιαι νῆες πεπληρωμέναι».

Σκοπός της εκδήλωσης ήταν να παρουσιαστεί μια σφαιρική εικόνα της γεωπολιτικής σημασίας της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας, όχι μόνο για τον ελλαδικό χώρο εκείνης της εποχής, αλλά και για την σημερινή Ευρώπη.

Τα θέματα, που ανέπτυξαν οι ομιλητές, ήταν:

1. “Επιχειρησιακή χρήση και τακτικές των τριηρών. Εφαρμογή τους στην ναυμαχία της Σαλαμίνας” από την Κρίστυ Εμίλιο Ιωαννίδου, συγγραφέα-ερευνήτρια Ναυτικής Ιστορίας.
2. “Θεμιστοκλής Νεοκλέους ο Φρεάριος: Ο θεμελιωτής της αθηναϊκής ναυτικής ισχύος. Η πορεία προς τη Σαλαμίνα” από τον Πάνο Φουράκη, Phd φιλόλογο, ιστορικό συγγραφέα.
3. “Αποφασιστική Μάχη στην Θάλασσα, περιπτωσιολογική μελέτη της ναυμαχίας της Σαλαμίνας” από τον Σπ. Μαζαράκη, Πλωτάρχη ΠΝ. MSc in Global Security Cranfield University. Και:
4. “Γεωστρατηγική Ανάλυση των Περσικών Πολέμων” από τον Κωνσταντίνο Κολιόπουλο, Αν. Καθηγητή του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου.

Στα πλαίσια αυτού του γιορτασμού διεξήχθη και διαγωνισμός για το σχεδιασμό της οπτικής ταυτότητας (λογότυπο, σήμα) των εκδηλώσεων για τους εορτασμούς των 2500 χρόνων από τη Μάχη των Θερμοπυλών, που προκήρυξε ο Δήμος Σπάρτης και όπου ο νικητής βραβεύθηκε με το ποσό των 2.000 ευρώ.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

«Μολὼν λαβέ»

Η μάχη των Θερμοπυλών αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές μάχες στην ελληνική και στην παγκόσμια ιστορία. Κυρίως όμως από ηθική άποψη είναι λαμπρό παράδειγμα αυταπάρνησης, αυτοθυσίας και υπακοής στην πατρίδα. Η μάχη έδειξε τα πλεονεκτήματα της στρατιωτικής εκπαίδευσης των Σπαρτιατών, του καλύτερου εξοπλισμού και της έξυπνης χρήσης της διαμόρφωσης του εδάφους. Παράλληλα, το μήνυμα που έστειλε στα πέρατα της γης ο **Λεωνίδας** και οι άνδρες του παραμένει ακόμα ισχυρό και διαχρονικά επίκαιρο: Οι Έλληνες δεν υποτάσσονται και δεν υποκλίνονται σε κανέναν. Μήνυμα εξόχως επίκαιρο και για τη σύγχρονη εποχή, στην οποία η πατρίδα μας δοκιμάζεται κάτω από τις απάνθρωπες επιταγές των δανειστών μας.

Η Μάχη των Θερμοπυλών διεξήχθη το **480 π.Χ**. (παράλληλα με τη ναυμαχία του Αρτεμισίου) μεταξύ των Ελλήνων και των Περσών, κατά την δεύτερη περσική εισβολή στην Ελλάδα.

Οι Πέρσες είχαν ηττηθεί στον Μαραθώνα δέκα χρόνια νωρίτερα, γι' αυτό και ετοίμασαν μια δεύτερη εκστρατεία, αρχηγός της οποίας ήταν ο Ξέρξης. Ο Αθηναίος πολιτικός και στρατηγός Θεμιστοκλής έπεισε τους Έλληνες να κλείσουν τα στενά των Θερμοπυλών και του Αρτεμισίου. Οι Πέρσες, οι οποίοι κατά τις αρχαίες πηγές είχαν εκατομμύρια άνδρες στρατό και κατά τις σύγχρονες **εκατό με τριακόσιες χιλιάδες άνδρες,** έφθασαν στα στενά στις αρχές του Σεπτεμβρίου.

Μετά από τέσσερις μέρες αναμονής, οι Πέρσες επιτέθηκαν, αλλά οι Έλληνες αντιστάθηκαν για δύο μέρες. Την τρίτη μέρα, ο Εφιάλτης οδήγησε τους Πέρσες πίσω από τους Έλληνες. Όταν το έμαθε αυτό, ο Λεωνίδας διέταξε την υποχώρηση των περισσότερων Ελλήνων και έμεινε στο πεδίο της μάχης με **300 Σπαρτιάτες**, 400 Θεσπιείς, 400 Θηβαίους και ακόμα λίγους Έλληνες. Οι Πέρσες εξόντωσαν ολόκληρη τη δύναμη που έμεινε στο πεδίο της μάχης. Ο ελληνικός στόλος, αφού έμαθε τα νέα, αποφάσισε να απομακρυνθεί από το Αρτεμίσιο και να υποχωρήσει στη Σαλαμίνα, όπου αργότερα πέτυχε μια σημαντική νίκη. Οι Πέρσες υποχώρησαν ολοκληρωτικά μετά τις μάχες των Πλαταιών και της Μυκάλης.

Οι Πέρσες έφθασαν στις Θερμοπύλες στα τέλη Αυγούστου ή στις αρχές του Σεπτεμβρίου. Εκείνη την περίοδο, οι Σπαρτιάτες γιόρταζαν τα Κάρνεια, ενώ ήταν επίσης η περίοδος των Ολυμπιακών Αγώνων-μια σύγκρουση εκείνη την περίοδο θεωρούνταν ιεροσυλία. Παρ' όλα αυτά, οι Έφοροι της Σπάρτης θεώρησαν ότι η επείγουσα κατάσταση ήταν σοβαρή δικαιολογία για να στείλουν στρατό με αρχηγό τον Λεωνίδα. Ο Ηρόδοτος αναφέρει το χρησμό της Πυθίας: είτε η Σπάρτη θα χαθεί, είτε θα χάσει ένα βασιλιά:

Ο Λεωνίδας πίστευε ότι έπρεπε να πεθάνει για να σωθεί η Σπάρτη, γι' αυτό και πήρε μονάχα 300 Σπαρτιάτες, οι οποίοι είχαν γιους. Κατά τη διάρκεια της πορείας τους, οι Σπαρτιάτες ενισχύθηκαν με άλλους 5.000 άνδρες. Ο Λεωνίδας αποφάσισε να παρατάξει τους Σπαρτιάτες στο κέντρο, όπου βρίσκονταν το πιο στενό σημείο των Θερμοπυλών, ενώ οι Φωκείς ανέλαβαν να χτίσουν αμυντικό τείχος-έστειλε 1.000 Φωκείς να υπερασπιστούν την Τραχίνα, καθώς από εκεί οι Πέρσες μπορούσαν να περικυκλώσουν τους Έλληνες. Όταν οι Πέρσες έφθασαν στην περιοχή, οι Πελοποννήσιοι έλεγαν ότι έπρεπε να κατεβούν στον Ισθμό της Κορίνθου και να αμυνθούν εκεί. Αλλά οι Φωκείς και οι Λοκροί έπεισαν τον Λεωνίδα να μείνει στο στενό.

Ο Ξέρξης έστειλε πρεσβευτή για να πείσει τον Λεωνίδα να καταθέσει τα όπλα. Η απάντηση του Λεωνίδα ήταν: **«Μολών λαβέ»** (Έλα να τα πάρεις!). Η μάχη ήταν αναπόφευκτη, αλλά ο Ξέρξης προτίμησε να περιμένει τέσσερις μέρες, πιστεύοντας ότι οι Έλληνες θα διασκορπιστούν.

Οι Πέρσες, μετά από τέσσερις μέρες επιτέθηκαν, αλλά οι Έλληνες αντιστάθηκαν για δύο μέρες. Την τρίτη μέρα, ο Εφιάλτης οδήγησε τους Πέρσες πίσω από τους Έλληνες. Όταν το έμαθε αυτό, ο Λεωνίδας διέταξε την υποχώρηση των περισσότερων Ελλήνων-έμεινε στο πεδίο της μάχης με 300 Σπαρτιάτες, 400 Θεσπιείς, 400 Θηβαίους και ακόμα λίγους Έλληνες. Οι Πέρσες εξόντωσαν ολόκληρη τη δύναμη που έμεινε στο πεδίο της μάχης. Ο ελληνικός στόλος, αφού έμαθε τα νέα, αποφάσισε να απομακρυνθεί από το Αρτεμίσιο και να υποχωρήσει στην Σαλαμίνα, όπου αργότερα πέτυχε μια σημαντική νίκη. Οι Πέρσες υποχώρησαν ολοκληρωτικά μετά τις μάχες των Πλαταιών και της Μυκάλης.

Μονάχα ο Διόδωρος περιγράφει την τακτική των Ελλήνων: Οι Έλληνες παρατάχθηκαν σε πυκνή τάξη και ήταν ανώτεροι σε ανδρεία και στο μέγεθος της ασπίδας-οι ξύλινες ασπίδες και τα μικρά δόρατα των Περσών δεν ήταν αποτελεσματικά σε μάχη με τους Έλληνες.

Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, οι Έλληνες σκότωσαν πολλούς Μήδους, για αυτό και ο Ξέρξης σηκώθηκε τρεις φορές από το θρόνο-ο Κτησίας αναφέρει ότι την πρώτη μέρα σκοτώθηκαν μονάχα δύο-τρεις Σπαρτιάτες. Ο Ξέρξης αργότερα έστειλε τους Αθάνατους, με αρχηγό τον Υδάρνη,

αλλά και αυτοί απέτυχαν. Οι Σπαρτιάτες έκαναν δήθεν ότι υποχωρούσαν, οι Πέρσες παρασύρονταν, και για αυτό σκοτώθηκαν πολλοί Πέρσες την πρώτη μέρα της μάχης.

Την επομένη, ο Ξέρξης επανέλαβε την επίθεση, καθώς θεωρούσε ότι οι Έλληνες, λόγω των μικρού αριθμού τους, δεν θα μπορούσαν να αντισταθούν. Η επίθεση όμως απεκρούσθη και ο Ξέρξης διέταξε υποχώρηση και αποσύρθηκε αμήχανος στη σκηνή του. Το απόγευμα, ενώ ο Ξέρξης σκεφτόταν τι έπρεπε να κάνει, δέχθηκε την επίσκεψη του Εφιάλτη, ο οποίος του υπέδειξε ένα μονοπάτι από το οποίο θα μπορούσε να περικυκλώσει τους Έλληνες. Ο Εφιάλτης έγινε το πρότυπο του προδότη στην ελληνική και στην παγκόσμια ιστορία. Ο Ξέρξης έστειλε αμέσως τον Υδάρνη με τους Αθανάτους για να περικυκλώσει τους Έλληνες-παραμένει άγνωστο πόσους. Ο Ηρόδοτος γράφει ότι οι Πέρσες πέρασαν τον ποταμό Ασωπό και ότι από τα αριστερά τους ήταν η Τραχίνα και από τα δεξιά το όρος Οίτη.

Όταν ξημέρωσε, οι Φωκείς αντιληφθήκαν ότι είχαν περικυκλωθεί από τους Πέρσες και άρπαξαν βιαστικά τα όπλα τους. Στην αρχή, οι Πέρσες νόμιζαν ότι είχαν να αντιμετωπίσουν τους Σπαρτιάτες, αλλά οι Φωκείς υποχώρησαν σε ένα κοντινό λόφο. Τότε ακολούθησε καταιγισμός βλημάτων, καθώς οι Πέρσες δεν ήθελαν να καθυστερήσουν και άλλο.

Παράλληλα, ένας ημεροσκόπος ειδοποίησε τους υπόλοιπους Έλληνες ότι οι Φωκείς είχαν αποσυρθεί. Οι περισσότεροι Έλληνες πρότειναν υποχώρηση, αλλά ο Λεωνίδας αποφάσισε να μείνει με τους Σπαρτιάτες ενώ οι υπόλοιποι Έλληνες, με ή χωρίς διαταγή, υποχώρησαν.

Μαζί με τον Λεωνίδα έμειναν οι 300 Σπαρτιάτες, 700 Θεσπιείς (με αρχηγό τον Δημόφιλο) και 400 Θηβαίοι.

Ο Ξέρξης έκανε θυσίες και ξεκίνησε την επίθεσή του-οι Έλληνες κινήθηκαν προς τα εμπρός, στο ευρύτερο σημείο των στενών. Οι Έλληνες πολέμησαν στην αρχή με τα δόρατά τους και αργότερα με τα ξίφη τους. Στη μάχη σκοτώθηκαν ο Αβροκόμης και ο Υπεράνθης, οι οποίοι ήταν αδέρφια του Ξέρξη, ενώ αργότερα σκοτώθηκε και ο Λεωνίδας από τα περσικά βέλη. Τότε ξεκίνησε άγρια μάχη γύρω από το σώμα του Σπαρτιάτη βασιλιά, κατά την οποία νίκησαν οι Έλληνες. Όταν εμφανίστηκαν οι Αθάνατοι, οι Έλληνες, πλην των Θηβαίων, υποχώρησαν πίσω από το τείχος-οι Θηβαίοι παραδόθηκαν και ο Ξέρξης τους στιγμάτισε με το βασιλικό σήμα. Για τους υπόλοιπους Έλληνες, ο Ηρόδοτος γράφει:

Σε εκείνο το χώρο, όσους είχαν ακόμη ξίφη και τους άλλους που με χέρια και με δόντια πολεμούσαν τους σκότωσαν οι βάρβαροι τοξεύοντάς τους, αφού κατέστρεψαν το τείχος (ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρῃσι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες…τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες).

Οι Θερμοπύλες απέκτησαν τεράστια φήμη, καθώς ενέπνευσαν τις επόμενες γενιές με το παράδειγμα των λίγων και ανδρείων στρατιωτών του Λεωνίδα. Όπως αναφέρει ο Michel de Montaigne, «οι μετέπειτα νίκες των Ελλήνων και η δόξα τους δεν μπορούν να συγκριθούν με τη δοξασμένη πτώση του Λεωνίδα και των ανδρών του». Από την άλλη, οι Θερμοπύλες αποτελούν παράδειγμα ηρωισμού των ελεύθερων ανδρών που υπερασπίζονται την πατρίδα τους και την ελευθερία τους-ο Χάνσον αναφέρει ότι «η ελευθερία ήταν η κύρια ιδέα για τους Έλληνες και οδήγησε στην αντίστασή τους στις Θερμοπύλες, στην Σαλαμίνα και στις Πλαταιές». Όσον αφορά το στρατιωτικό τομέα, οι Θερμοπύλες έδειξαν την ύψιστη στρατιωτική εκπαίδευση των Σπαρτιατών, καθώς και την ορθή εκμετάλλευση της διαμόρφωσης του εδάφους.

Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας

Ονομαστή ναυμαχία της αρχαιότητας, που διεξήχθη στις 28 ή 29 Σεπτεμβρίου του 480 π.Χ. (υπάρχει και η εκδοχή της 22ας Σεπτεμβρίου) στο στενό της Σαλαμίνας, κατά την οποία οι Έλληνες, με μικρές δυνάμεις, αλλά με άριστη τακτική, κατατρόπωσαν τον πανίσχυρο στόλο των Περσών.

Μετά την πτώση των Θερμοπυλών, οι Πέρσες του Ξέρξη προχώρησαν προς την Αθήνα, την οποία κατέλαβαν εύκολα, γιατί οι Αθηναίοι την είχαν εγκαταλείψει. Είχαν πάρει χρησμό από το μαντείο των Δελφών, πως μόνο «τα ξύλινα τείχη» θα τους έσωζαν και τέτοια θεώρησαν τα καράβια τους, στα οποία και κατέφυγαν. Μερικοί μόνο γέροντες, μην θέλοντας να ακούσουν τον Θεμιστοκλή ότι τα «ξύλινα τείχη» ήταν τα καράβια, έμειναν στην Αθήνα, κλείστηκαν στην Ακρόπολη κι έφτιαξαν γύρω πραγματικά ξύλινα τείχη. Όπως ήταν επόμενο, όταν έφθασαν οι Πέρσες, τούς σκότωσαν και έκαψαν την Αθήνα. Σχεδόν με

την είσοδο των Περσών στην Αθήνα, αγκυροβόλησε στον όρμο του Φαλήρου και ο περσικός στόλος, έχοντας παραπλεύσει την Εύβοια και το Σούνιο.

Οι Αθηναίοι, αφού μετέφεραν τα γυναικόπαιδα για περισσότερη ασφάλεια στην Αίγινα, μπήκαν στα καράβια τους και προετοιμάστηκαν για την αναμέτρηση με τους Πέρσες. Το πολεμικό συμβούλιο των Ελλήνων, που έγινε στην Σαλαμίνα, υπήρξε θυελλώδες. Ο Σπαρτιάτης Ευρυβιάδης πρότεινε να δοθεί η ναυμαχία στον Ισθμό της Κορίνθου, με κυριότερο επιχείρημα ότι σε περίπτωση αποτυχίας θα μπορούσαν να καταφύγουν στο εσωτερικό της Πελοποννήσου και να συνεχίσουν από εκεί τον αγώνα. Μαζί του συντάχθηκαν και οι Κορίνθιοι. Ο Αθηναίος Θεμιστοκλής επέμενε να γίνει η ναυμαχία στην Σαλαμίνα και μαζί του συντάχθηκαν οι Μεγαρείς και οι Αιγινήτες. Πίστευε ότι εάν οι μικρές ελληνικές δυνάμεις αγωνίζονταν σε ανοιχτή θάλασσα με τον τεράστιο σε όγκο περσικό στόλο δεν είχαν καμία ελπίδα νίκης, ενώ αντίθετα ήταν ιδανικό μέρος για τη ναυμαχία το στενό της Σαλαμίνας, όπου τα πολυάριθμα περσικά πλοία δεν θα μπορούσαν να αναπτυχθούν.

Κατά τη διάρκεια του συμβουλίου, η ένταση ξεπέρασε τα όρια και μεταξύ των αρχηγών των Ελλήνων ανταλλάχτηκαν βαριές εκφράσεις. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι ο Κορίνθιος στρατηγός Αδείμαντος ειρωνεύτηκε τον Θεμιστοκλή, λέγοντάς του ότι δεν έχει πια πατρίδα, γιατί την Αθήνα την είχαν κυριεύσει οι Πέρσες. Ο Θεμιστοκλής, όμως, του απάντησε περήφανα: «εστίν ημίν πατρίς αι διακόσιαι νήες πεπληρωμέναι», γιατί από τα τριακόσια ελληνικά πλοία, τα διακόσια ήταν αθηναϊκά. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, σε μια στιγμή έντασης, ο Σπαρτιάτης Ευρυβιάδης σήκωσε τη ράβδο του για να χτυπήσει τον Θεμιστοκλή. Εκείνος, τότε, ατάραχος τον αποστόμωσε με το περίφημο: «Πάταξον μεν, άκουσον δε».

Ο Ευρυβιάδης μπορεί να ήταν τυπικά ο αρχηγός των ελληνικών δυνάμεων, αλλά ο Θεμιστοκλής ήταν ο ιθύνων νους της επιχείρησης. Για να επιταχύνει τη ναυμαχία μεταχειρίσθηκε το εξής τέχνασμα: Έστειλε κρυφά στους Πέρσες τον παιδαγωγό του Σίκινο, για να τους πει ότι δήθεν οι Έλληνες ετοιμάζονται να φύγουν από την Σαλαμίνα και αν θέλουν να τους νικήσουν να τρέξουν να τους προλάβουν. Ο Ξέρξης έπεσε στην παγίδα και διέταξε να κυκλώσουν τον ελληνικό στόλο και να αποκλείσουν τη δίοδο υποχώρησής του προς τον Ισθμό της Κορίνθου. Κατά την κρίσιμη αυτή στιγμή, ο πολιτικός αντίπαλος του Θεμιστοκλή και εξόριστος στην Αίγινα Αριστείδης πέρασε τις γραμμές των Περσών με κίνδυνο της ζωής του και έφθασε στο πλοίο του Θεμιστοκλή. Αφού του αποκάλυψε τις κινήσεις του περσικού στόλου, του ανακοίνωσε ότι τώρα που η πατρίδα τους βρίσκεται σε κίνδυνο, ξεχνάει κάθε έχθρα που είχε μαζί του και δέχεται να πολεμήσει ως απλός στρατιώτης κάτω από τις διαταγές του.

Οι Πέρσες παρέταξαν γύρω στα 1.200 πολεμικά πλοία, αν και νεότερες πηγές τα υπολογίζουν από 600 έως 800, ενώ οι Έλληνες περίπου 371 τριήρεις, σύμφωνα με τον Ηρόδοτο. Την αυγή της 28ης ή 29ης Σεπτεμβρίου του 480 π.Χ., οι δύο στόλοι βρέθηκαν ο ένας απέναντι στον άλλο, έτοιμοι για ναυμαχία. Ο Ξέρξης, βέβαιος για τη νίκη του, καθόταν σε χρυσό θρόνο πάνω στο όρος Αιγάλεω, για να απολαύσει το πολεμικό θέαμα.

Πρώτοι όρμησαν οι Έλληνες, ψάλλοντες τον παιάνα: «Ω παίδες Ελλήνων ίτε, ελευθερούτε, πατρίδα, ελευθερούτε δε παίδας, γυναίκας, θεών τε πατρώων έδη, θήκας τε προγόνων• νυν υπέρ πάντων αγών».

Άρχισε, τότε, ένας αγώνας άγριος, σκληρός και φοβερός. Τα πολεμικά τραγούδια των Ελλήνων, οι σάλπιγγες, οι πολεμικές κραυγές, οι κρότοι από τα τρομερά έμβολα, οι φωτιές που πετούσαν οι Έλληνες στα περσικά καράβια, οι καπνοί, αλλά προπάντων η ναυτική τέχνη, η παλικαριά και η γενναιότητα των Αθηναίων και των Αιγινητών κατατρόμαξαν τους Πέρσες και τους συμμάχους τους Φοίνικες. Μέχρι το μεσημέρι, η νίκη άρχισε να γέρνει προς τη μεριά των Ελλήνων.

Η μάχη συνεχίστηκε όλη την ημέρα, ώσπου το βράδυ η θάλασσα ήταν γεμάτη από ξύλα και περσικά κορμιά. Οι Πέρσες είχαν νικηθεί. Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης αναφέρει ότι οι Πέρσες έχασαν 200 πλοία και οι Έλληνες 40. Κατά τη διάρκεια της ναυμαχίας, ο Αριστείδης σε μια παράλληλη επιχείρηση αποβιβάστηκε στην Ψυττάλεια με ομάδα επίλεκτων Αθηναίων οπλιτών και εξόντωσε την περσική φρουρά, που είχε αναπτυχθεί στη νησίδα του Σαρωνικού.

Ο Ξέρξης, ντροπιασμένος από την ήττα, κατέφυγε με τα υπολείμματα του στόλου του στον Ελλήσποντο. Στην Ελλάδα παρέμεινε ο στρατηγός του Μαρδόνιος με 300.000 άνδρες για τη συνέχιση του αγώνα. Οι Πέρσες δεν είχαν πει ακόμα την τελευταία τους λέξη.

Η περίλαμπρη νίκη των Ελλήνων οφείλεται εν πολλοίς στο στρατηγικό δαιμόνιο του Θεμιστοκλή και στην ανώτερη ναυτική τέχνη των Ελλήνων. Στον Αθηναίο πολιτικό και στρατηγό αποδόθηκαν εξαιρετικές τιμές. Όταν κάποτε προσήλθε στους Ολυμπιακούς Αγώνες ως θεατής, όλοι οι παρευρισκόμενοι τον αποθέωσαν ως σωτήρα της Ελλάδας.

Επιμέλεια κειμένου:
Πάνος Καπετανίδης

18) Ολοκληρωτισμός

ΚΑΡ: Να δεις που σκάει…
ΧΑΤΖ: Τι είπες;
ΚΑΡ: Είπα να δεις που σκάει…
ΧΑΤΖ: Να σκάσεις!
ΚΑΡ: …σκάει μύτη η πανδημία και να μην το πω;
ΧΑΤΖ: Αυτό να το πεις.
ΚΑΡ: Τότε γιατί να σκάσω;
ΧΑΤΖ: Είπες αρχικώς «σκάει».
ΚΑΡ: Ότι σκάει ο τζίτζικας, δηλαδή, να μην το λέμε το καλοκαίρι;
ΧΑΤΖ: Άλλο εννοώ, πιο μαζικό, αλλά δεν έχει σημασία πια.
ΚΑΡ: Παρακαλώ;

ΧΑΤΖ: Εννοώ ότι άλλη είναι η ουσία.
ΚΑΡ: Ποια;
ΧΑΤΖ: Να μην πολυμιλάς. Και καθόλου αν γίνεται…
ΚΑΡ: Τι εννοείς δηλαδή, βρε μαλαγάνα; Να σκάσω;
ΧΑΤΖ: Να που βρήκαμε τη σωστή ερμηνεία.
ΚΑΡ: Λογοκρισία εννοείς;
ΧΑΤΖ: Απαγορεύονται τέτοιες λέξεις! Είμαστε στην Ευρώπη!
ΚΑΡ: Ευρωπαϊκή λογοκρισία εννοείς;
ΧΑΤΖ: Shut up, please!
ΚΑΡ: Τι είναι αυτό το ορνιθοσκάλισμα, που μου μπλέκει τη γλώσσα;
ΧΑΤΖ: Σκάσε, σε παρακαλώ! Και απάντησε με μία λέξη, αν το πράξεις.
ΚΑΡ: Αυτό είναι δύο αντικρουόμενες εντολές.
ΧΑΤΖ: Τι;

ΚΑΡ: Δεν γίνεται και να σκάσω και να απαντήσω ταυτόχρονα.
ΧΑΤΖ: Δηλαδή;
ΚΑΡ: Δηλαδή το σκάσιμο μπορεί μόνο να επιβληθεί αυταρχικά.
ΧΑΤΖ: Ωραία! Από εδώ και πέρα, λοιπόν, σε καταργώ!
ΚΑΡ: Τι εννοείς; Μονόλογο θα κάνεις;
ΧΑΤΖ: Ναι! Μονόλογο! Θα μιλάω μόνον εγώ! Όχι εσύ!
ΚΑΡ: Και εγώ τι θα κάνω;
ΧΑΤΖ: Θα αλλάξεις απλώς το «Καραγκιοζικόν» σε «Χατζηαβατικόν».
ΚΑΡ: Προς «Χαλβαδικόν» αναγνωστικόν κοινόν. Για χαλβά με περνάς;
ΧΑΤΖ: Ολοκληρωτισμός, αλλά θα το κάνω! Αμάν! Τι μου έκανες, βρε;
ΚΑΡ: Απέστειλα πολίτικο χαλβά προς τη μάπα σου! Ήθελες Φαρσάλων;

Μπαμπάς ή παππάς…

(Μονόπρακτο για το Θέατρο Σκιών)

© Πιπίνα Δ. Έλλη

Χαρακτήρες: Καραγκιόζης, παιδιά (δύο ή τρία)
Φιγούρα εικόνας: Τάκης Παλαιοθόδωρος

Παιδιά: Γεια σου, Καραγκιόζη!
Καραγκιόζης: Βρε, βρε! Καλώς τα, τα παιδιά! Τι νέα;
Παιδιά: Ουου! Πολλά και διάφορα!
Καραγκιόζης: Α! Ναι; Ελάτε τώρα, τέκνα μου!
Παιδιά: (Γελώντας) Μιλάς σαν παππάς!
Καραγκιόζης: (Σοβαρά) Μα είμαι μπαμπάς!
Παιδιά: (Γελούν) Είσαι μπαμπάς! Όχι όμως παππάς! Τα μπέρδεψες!
Καραγκιόζης: (Σοβαρά) Παιδιά μου, και ο παππάς το ρόλο του πατέρα υποδύεται τελικά! Εννοώ του πνευματικού πατέρα! Έτσι;
Παιδιά: (Κοιτάζονται, σκέφτονται) Ναι! Έτσι λένε! Όμως...
Καραγκιόζης: (Σκέφτεται) Όμως; Δεν έχει όμως! Γιατί ο παππάς είναι ο πνευματικός πατέρας ενός ποιμνίου πιστών! Έχει γένια! Φοράει μαύρα, τα ράσα, επομένως είναι εκπρόσωπος του ναού και… (Τα παιδιά χαμογελούν) Τέλος πάντων! Όλα αυτά που ξέρετε…
Παιδιά: Ναι! (Περιμένουν…)
Καραγκιόζης: Εννοώ ότι ως σεβάσμιο πρόσωπο της εκκλησίας, ως πνευματικός πατέρας του εκκλησιαζόμενου πλήθους και… Να κάνει και άλλα…
Παιδιά: Δηλαδή; (Γελάνε ανεπιφύλακτα)
Καραγκιόζης: Ντροπή σας! Γιατί γελάτε; «Δεν είναι η σκούπα του παππού σας» ο λόγος μου! (Τα παιδιά σοβαρεύονται! Ο Καραγκιόζης συνεχίζει σοβαρός…)
Καραγκιόζης: Έλεγα λοιπόν ότι μοιράζει τον άρτο, μεταλαβαίνει και κάποτε εξομολογεί!
Παιδιά: Κάνει κηδείες κτλ. κτλ..
Καραγκιόζης: Φτου! Φτου! Έξω από εδώ! Παιδιά πράγμα!

(Τα παιδιά ξεκαρδίζονται στα γέλια με τη συμπεριφορά του)

Καραγκιόζης: Ακούστε, παίδες! Ετούτα είναι σοβαρά πράγματα!
Παιδιά: Θα σου άρεσε να γίνεις παππάς; Μήπως να δοκιμάσεις;
Καραγκιόζης: Τι λέτε, βρε ζιζάνια; Πώς μπορώ να γίνω παππάς, χωρίς να μυηθώ, να πάω στη σχολή!
Παιδιά: (Περιπαίζοντας τον Καραγκιόζη) Να μάθεις όλα τα μυστικά, να ξέρεις να ψέλνεις, να διαβάζεις τα δύσκολα βιβλία, όπως το Ευαγγέλιο!
Καραγκιόζης: Δεν μου λέτε, παίδες; Μήπως την παρατραβήξατε ετούτη την κουβέντα; Προς τι όλη αυτή η κωμωδία; Αν σας ενδιαφέρει τόσο πολύ, έχετε την ευχή μου, όταν μεγαλώσετε να γίνετε σπουδαίοι ιερείς!
Παιδιά: (Επιμένουν) Γιατί, Καραγκιόζη μας; Εμείς θα σε βοηθήσουμε! Θα ψέλνουμε!
Καραγκιόζης: Ντροπή σας, παίδες! Ντροπή! Ξέρετε, κολαζόμαστε, μιλάμε για την εκκλησιά μας, για την πίστη μας! Έτσι; Πάρτε, λοιπόν, δρόμο και αρκετά μελετήσατε την άποψή μου και τη δική σας, τελικά!
Παιδιά: (Σοβαρεύονται) Έτσι, Καραγκιόζη! Έτσι! Δεν θέλαμε να σε στεναχωρήσουμε! Μας αρέσει να μιλούμε μαζί σου πού και πού!
Καραγκιόζης: Να είμαστε όλοι καλά να μιλάμε πού και πού και προπάντων να λέμε σωστές κουβέντες!

Τέλος

Κοινωνία μου, θα ζήσω όπως θέλω εγώ...

της Μαρίας Σκαμπαρδώνη

Η κοινωνία ήθελε από τη γέννησή μου κιόλας, να μου επιβάλλει το δικό της σχέδιο. Θέλησε να με κάνει έναν άνθρωπο όμοιο με τους άλλους με μία επιτυχία, η οποία να εξαντλείται αποκλειστικά και μόνο στον παρακάτω δρόμο: Γεννιέμαι, πάω σχολείο, σπουδάζω, δουλεύω, παντρεύομαι, κάνω παιδί, πεθαίνω. Γενιές και γενιές ανθρώπων, όλοι συνοδοιπόροι σε αυτό τον δρόμο, δεν ακολούθησαν τίποτα άλλο και δεν έγιναν αυτό που ήθελαν πραγματικά, όλοι τους καταδικασμένοι στο κυνήγι της επιτυχίας και των επιταγών των κοινωνικών δομών.

Της ξέφυγα, δεν την ακούω, κλείνω τα μάτια μου στις απαιτήσεις της και με θράσος, της δείχνω πως θα γίνω ο δικός μου εαυτός, πως θα ακούσω τη φωνή της καρδιάς μου.

Η κοινωνία με έμαθε πως πρέπει να πηγαίνω σχολείο επειδή αυτό «πρέπει» και επειδή αυτό κάνουν όλα τα παιδιά. Δώδεκα χρόνια από τη ζωή μου υπήρξα μαθήτρια παπαγαλίζοντας και αποστηθίζοντας, ώστε τώρα που είμαι απόφοιτη, να μην θυμάμαι ούτε το 98% αυτών των οποίων διάβαζα. Έμαθα να αγαπώ τα βιβλία και ήρθα σε επαφή με τον μαγικό κόσμο της γνώσης μόνη μου και από δική μου επιλογή, το σχολείο με έκανε περισσότερο να φοβάμαι παρά να αγαπώ το διάβασμα. Μόνο όταν διάβασα μόνη μου, έμαθα όλα αυτά που γνωρίζω σήμερα.

Μετά μου έλεγε: «Πήγαινε Πανεπιστήμιο να πάρεις ένα χαρτί στα χέρια και να μορφωθείς». Σπουδάζεις και τελικά διαπιστώνεις πως οι πραγματικά μορφωμένοι άνθρωποι είναι εκείνοι που έχουν ψυχική καλλιέργεια και όχι απλώς πτυχία κορνιζαρισμένα σε τοίχους. Πέραν του γεγονότος πως τα πτυχία τελικά δεν επιφέρουν την κοινωνική επιτυχία την οποία πιστεύαμε, οι περισσότεροι, στην πορεία της ζωής τους, ασκούν άλλους δρόμους από το αντικείμενο που σπούδασαν.

Μετά η κοινωνία μου έλεγε: «Πρέπει να δουλεύεις». Δουλεύεις μέσα σε τόσα άγχη και έγνοιες, τις περισσότερες φορές λαμβάνεις έναν αναξιοπρεπή και κατώτατο μισθό, ενώ καταλήγεις περισσότερο χρεωμένος από ποτέ. Όσο περισσότερο δουλεύεις, τόσο περισσότερα χρέη αποκτάς. Ήθελε μέσα από τα δικά μου χρήματα η κοινωνία να παίρνει φόρους και να βάζει σε καίριες θέσεις εκείνους που καπηλεύτηκαν ψήφους και ανέβηκαν στην εξουσία με κάθε κόστος.

Μετά η κοινωνία έρχεται και μου λέει: «Παντρέψου και κάνε παιδιά». Ειδικά για εμάς τις γυναίκες, η πίεση αυτή αγγίζει τα όρια της τρέλας. Πόσοι άνθρωποι, ας αναλογιστεί κανείς, έγιναν γονείς, ενώ δεν ήταν ικανοί να φέρουν εις πέρας αυτό τον τόσο σημαντικό ρόλο! Οι περισσότεροι κάνουν παιδιά επειδή απλώς θέλουν να μοιάζουν με την πλειοψηφία της κοινωνίας, πόσοι εξ αυτών είναι σωματικά, συναισθηματικά και ψυχικά ώριμοι ώστε να ανταπεξέλθουν σε αυτό τον ρόλο με συνέπεια και υπευθυνότητα; Πόσο πιο ωραία θα ήταν να γινόντουσαν γονείς οι άνθρωποι που θα έπρεπε να είναι, να γεννιούνται παιδιά σε ένα περιβάλλον που θα τους έδινε μόνο αγάπη!

Ούτε και ο γάμος είναι για όλους τους ανθρώπους. Ο γάμος βασικά, για μένα, είναι ένα

δημιούργημα της ίδιας της κοινωνίας, η οποία προσπαθεί να τακτοποιήσει την άναρχη και ανυπότακτη φύση του ανθρώπου. Κανένας άνθρωπος δεν γεννιέται θέλοντας να ζει τόσο προγραμματισμένα και δίχως να έχει επιθυμία να ζει ελεύθερα, απλώς εκπαιδεύεται και εμφυτεύει μέσα του ηθικές αντιλήψεις και την προσπάθεια της οικογένειας, του κοινωνικού περίγυρου, της θρησκείας, να μεταγγίσουν μέσα του κάποια πρότυπα και αντιλήψεις. Ακόμα και ο γάμος όμως, δεν είναι για όλους τους ανθρώπους. Η κοινωνία έρχεται και μας λέει: «Όλοι οι άνθρωποι πρέπει να παντρευτείτε», δεν βλέπει την ώρα να μας μαντρώσει σε ένα κλουβί. Αν δεν το κάνεις, το κοινωνικό ασυνείδητο σε πυροβολεί με φράσεις τύπου «γεροντοπαλίκαρο», «έμεινε στο ράφι», «δεν την ήθελε κανείς». Δεν τους περνάει από το μυαλό, βεβαίως, πως εσύ δεν ήθελες. Και έχεις κάθε δικαίωμα να μη θέλεις, λάθος είναι η αντίληψη των άλλων που σε σπρώχνει σε δρόμους που εσύ δεν θέλεις.

Και εντάξει, κάποιοι γάμοι είναι ευτυχισμένοι, όμως οι περισσότεροι πλέον καταλήγουν σε διαζύγια και αντιμετωπίζουν ένα κάρο προβλήματα. Δεν είναι δείγμα τέλειας ζωής ή επιτυχίας να παντρευτείς, περισσότερο προβλήματα έχεις μετά. Όταν βλέπεις πως δεν μπορείς να ανταποκριθείς σε αυτά που ζητάει, καλύτερα να μην παίρνεις στο λαιμό σου άλλους ανθρώπους.

Αποδεσμεύτηκα από όλα αυτά, τα «πρέπει» των άλλων δεν με αφορούν. Η κοινωνία πάντοτε έχει απαιτήσεις από εμάς, το κυριότερο όμως είναι αν εμείς μπορούμε και αν θέλουμε να εναρμονιστούμε με αυτή.

Για αυτό λοιπόν, ζήσε τη ζωή σου όπως θέλεις εσύ, όχι όπως σου επιβάλλουν οι άλλοι. Χτίσε μία προσωπικότητα η οποία μπορεί μεν για τον κόσμο να είναι ανεπιτυχής, αλλά για εσένα να είναι ο καλύτερος εαυτός σου. Μην ακούς τα λόγια των άλλων, άκουσε την καρδιά σου. Αν την ακούς, θα γίνεις ο πιο ευτυχισμένος άνθρωπος στον κόσμο, όλα θα έρθουν στο διάβα σου έστω και αργά: Χρήματα, άνθρωποι, ευκαιρίες.

Ξέχνα τη γνώμη των άλλων για τη ζωή σου. Εσύ θα ορίσεις πώς θα ζήσεις και μόνο εσύ. Κοίταξε βαθιά στον εαυτό σου και πες: «Κοινωνία μου, ωραίο το σχέδιο που έχεις ετοιμάσει για εμένα, αλλά δεν θα το πάρω. Θα ζήσω όπως θέλω εγώ».

ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ

Ήδη το Θέατρο και γενικά ο κόσμος του θεάματος πληρώνει την αδιαφορία και την εγκληματική αμέλεια εκείνων που νομίζουν ότι κάνουν αντίσταση στη «στέρηση της Ελευθερίας τους». Δεν θα ήθελα να το σχολιάσω, αλλά το μόνο που δείχνουν είναι ότι είναι δείγμα ανοησίας και ανευθυνότητας. Οι νέοι μας, που ως επί το πλείστον παραβιάζουν τους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής με τη συμπεριφορά τους, που απ' ό,τι δείχνουν οι εικόνες και τα ρεπορτάζ σίγουρα το κάνουν επίτηδες, δεν καταλαβαίνουν ότι έτσι υπονομεύουν τη ζωή των γονιών και των παππούδων τους. Από την άλλη βέβαια, υποκριτικά συμμετέχουν σε εκδηλώσεις και συγκεντρώσεις και καταλήψεις για συμμετοχή στις τάξεις των σχολείων μέχρι δεκαπέντε ατόμων.

Και δεν φτάνουν μόνο αυτά. Έχουμε και τα τρολ στο διαδίκτυο για δήθεν εκδηλώσεις κυβερνητικών αξιωματούχων χωρίς μάσκες, με περσινές ή προπέρσινες φωτογραφίες, την ίδια στιγμή που στις εκκλησίες παραβιάζεται κατάφωρα ο αριθμός των επιτρεπτά εκκλησιαζομένων, **ενώ Μητροπολίτες καλούν τους πιστούς τους να κοινωνούν από το ίδιο κουταλάκι.**

Της τελευταίας στιγμής

ΞΑΝΑΚΛΕΙΝΕΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο Πρωθυπουργός σε νέο διάγγελμα, στις 31/10/20, εξήγγειλε **νέα μέτρα** για την καταπολέμηση της εξάπλωσης του κορονοϊού. Συγκεκριμένα: **Αναστέλλεται η λειτουργία** όλων των χώρων εστίασης, πλην της κατ' οίκον διανομής φαγητού και της παραλαβής από το κατάστημα. Το ίδιο θα ισχύει και για τους χώρους ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης: Μπαρ, καφέ, **κινηματογράφοι, θέατρα** και μουσεία, όπως και κλειστά γυμναστήρια. Σε αντίθεση με την άνοιξη, ωστόσο, δεν απαγορεύονται οι μετακινήσεις εκτός νομού. Με άλλα λόγια, οι νέοι κανόνες, που θα ισχύσουν **από τις 6:00 το πρωί της Τρίτης 3/11/20**, επικεντρώνονται στις δύο εστίες που, κατά τη γνώμη των επιδημιολόγων, ευνοούν τη μετάδοση του ιού: Στη διασκέδαση και την κινητικότητα των πολιτών, ενώ διατηρούν σε ολόκληρη την επικράτεια τη λειτουργία της βιομηχανίας, του λιανεμπορίου και των σχολείων. Παραμένουν ανοιχτές υπηρεσίες, όπως τα ξενοδοχεία και τα κομμωτήρια. Γιατί εκεί τα στοιχεία δείχνουν ότι το πρόβλημα... ελέγχεται.

Εντωμεταξύ, πρόκειται (λένε) να δοθεί το βοήθημα «ειδικού σκοπού» για καλλιτέχνες που εγράφησαν στο μητρώο καλλιτεχνών του ΕΡΓΑΝΗ μέσω του gov.gr [*https://artandcultureprofessionals.services.gov.gr/*] σε εφαρμογή κατεπειγόντων μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορονοϊού COVID-19, για εκείνους που δεν το έλαβαν τον Απρίλιο του 2020, λόγω του αναγκαστικού κλεισίματος των θεαμάτων με κυβερνητική εντολή. Η προθεσμία για αιτήσεις έληξε στις 20 Οκτώβρη, ενώ η **ΠΟΘΑ** (Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος-Ακροάματος) διοργανώνει διαρκώς συγκεντρώσεις, πορείες και επισκέψεις στην Υπουργό Πολιτισμού και στους αρχηγούς των κομμάτων της Βουλής προς την κατεύθυνση λήψεων επιπρόσθετων βοηθηματικών μέτρων για την ανακούφιση των πληττόμενων επαγγελματιών του θεάματος.

Ο χειμώνας θα είναι μεγάλος και δύσκολος και μέχρι την κατάληξη του ασφαλούς εμβολίου κατά της πανδημίας και την κυκλοφορία του, τρία είναι τα όπλα της ανθρωπότητας: **Μάσκα, αποστάσεις, καθαρά χέρια**.

Πάνος Καπετανίδης

«ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ» σε κυριακάτικο πρωτοσέλιδο

Κατά καιρούς, τόσο η καθημερινή, όσο (εν προκειμένω) και η κυριακάτικη Δημοκρατία, έχουν την τάση να αξιοποιούν την τέχνη του Θεάτρου Σκιών σε σχέση με την ελληνοτουρκική επικαιρότητα.

Ο συγκεκριμένος τίτλος, μάλιστα, θα τολμούσαμε να ισχυριστούμε ότι είναι αρκετά επιτυχημένος. Δίνει τροφή για καλλιτεχνικές (και όχι μόνο) σκέψεις...

Μανωλάκης ο Βομβιστής

"MIM... KING OF SWORDS": 2 of Cups

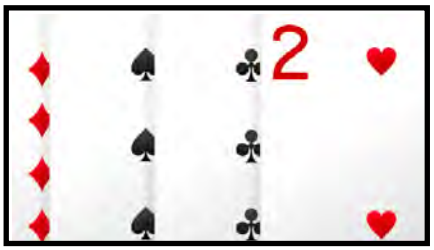

Ήσουν ένα μοναχικό άτομο κατά βάθος. Κωμικό συχνά, αλλά στην ουσία μελαγχολικό. Πίσω από το προσωπείο του υποκριτή, η κωμική σου μάσκα έκρυβε ένα βαθιά εσωστρεφές άτομο. Η τραγωδία σου ήταν πως εσύ ήσουν μόνος σου, μολονότι δεν το ήθελες αυτό. Πάντοτε, είχες στο νου σου κάποιον άλλο σαν φίλο, σαν σύντροφο, σαν συνεργάτη, πάντα ήσουν ερωτευμένος με μια γυναίκα, με την τέχνη σου, κάποια στιγμή και με τον ίδιο σου τον εαυτό. Πάντως, ανέκαθεν, έψαχνες ένα έτερο ήμισυ παντού, για να συμπληρώσεις τον εαυτό σου, το σώμα σου, τον ψυχισμό σου, την τέχνη σου, αλλά σχεδόν πάντα λάθευες. Μέχρι που κατέληξες στον εαυτό σου, αλλά έστω και έτσι, πάλι έβλεπες κάποιον άλλο δίπλα σου. Μην ξεχνάς ότι αναζητώντας την αλήθεια, αυτό δεν θα μπορούσε να γίνει με πορεία μοναχική. Χρειαζόταν μια σταθερή παρουσία στο πλάι σου. Το χαρτί σου είναι σαφές. Το δεύτερό σου χαρτί είναι το: 2 κούπα.

Βλέπω πολλά άτομα δίπλα σου. Η μάνα σου, πρώτα από όλα, να είναι αυτή που καθορίζει τη μοίρα σου, μέσα σε μια δεξαμενή ενοχών για όλα όσα κάνεις, ως φυσική συνέχεια και απόληξη της δικής της ενοχής για τη γέννησή σου. Είπαμε ότι δεν ήθελε να γεννηθείς και ότι πάντα θα ήσουν το προσωποποιημένο αποτέλεσμα της αμαρτίας. Αυτή θα ήταν και η εικόνα, την οποία θα είχε μόνιμα για σένα και ο πατριός σου, κάτι που δικαιολογούσε την εκ των υστέρων σκληρότητά του για σένα. Ως προϊόν της αμαρτίας, το σώμα σου έπρεπε να δέχεται χτυπήματα και να γεμίζει σημάδια και μελανιές, λιγότερα όμως από τα αντίστοιχα ραπίσματα, που δεχόταν η ψυχή σου. Δεν σε ένοιαζε όμως, γιατί πάντοτε έβρισκες ένα καταφύγιο στην τέχνη σου, στους συναδέλφους σου, ακόμα και όταν σε πονούσανε και αυτοί οι ίδιοι, στον πνευματικό σου, στις γυναίκες, που εύκολα ερωτευόσουν και άλλο τόσο εύκολα ξεχνούσες, γιατί ο αγοραίος έρωτας έχει πάντοτε αυτό το «καλό». Ήταν για σένα όμως ένα ημίμετρο.

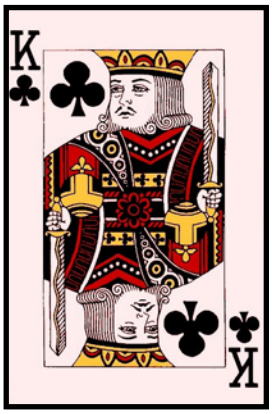

Είχες βεβαίως και τους έρωτές σου τους πιο μόνιμους, αλλά αυτοί ήταν σταθερά χωρίς ανταπόκριση. Και κάπου εκεί σε παρηγορούσε ένας ψεύτικος, αλλά άλλο τόσο αληθινός, φίλος, ένας χάρτινος μύθος, που δεν υπήρχε με σάρκα και οστά, αλλά ήταν αιώνιος, ένας φίλος, που γεννιόταν και πέθαινε την ίδια στιγμή, ένας καμπούρης, κακομούτσουνος, αλλά και κοινωνικά απόβλητος, σαν εσένα, φίλος σου, η μόνιμη παρουσία ακόμα και στα στερνά σου. Άρα ποτέ δεν ήσουν μόνος σου. Πώς θα μπορούσε να είναι μόνος του κάποιος, ο οποίος νιώθει δίπλα του την παρουσία Του; Κύριος αιώνιος και προαιώνιος, ο ην, ο ων και ο ερχόμενος, ακόμα και αν το λευκό φως των τελών σου θα διέψευδε ίσως την πίστη σου. Έστω και έτσι, όμως, όσο αναπνέει αυτό το σώμα, εσύ ένιωθες δίπλα σου και τον εαυτό σου, τον πραγματικό σου έρωτα… Παρά την αμφισβήτηση, ο έρωτας για τον εαυτό σου ήταν ευκρινής. Είχες ερωτευτεί τον εαυτό σου.

Θ. Α.

Εξαιρετικά σπάνιες φωτογραφίες από την 1η επέτειο του Πολυτεχνείου

Στη φωτογραφία, από την ημέρα της μεγάλης γιορτής, βλέπουμε στα σκαλιά του Πολυτεχνείου, την Μαρία Φαραντούρη, τον Αντώνη Καλογιάννη και τον Νίκο Ξυλούρη, που κρατά το μικρόφωνο. Πίσω τους, με τον μπερέ, είναι ο Πέτρος Πανδής, και πιο πίσω, με σγουρά τα μαλλιά, ο φοιτητής τότε, Κώστας Λαλιώτης.

Οι φοιτητές επέστρεψαν για να τραγουδήσουν

Η πρώτη επέτειος του Πολυτεχνείου συνέπιπτε με τις πρώτες εκλογές μετά τη δικτατορία, που ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, είχε αποφασίσει να γίνουν, όπως και έγιναν, στις 17 Νοεμβρίου 1974.

Έτσι, λόγω των εκλογών, οι εκδηλώσεις μνήμης μεταφέρθηκαν μια εβδομάδα αργότερα και έγιναν το τριήμερο 22-24 Νοεμβρίου 1974.

Στα σκαλιά του Πολυτεχνείου, σύμβολο πια της Δημοκρατίας, ακούστηκαν ξανά τα τραγούδια της φωτιάς, που είχαν δώσει παλμό στους αγώνες της αντιδικτατορικής νεολαίας.

Μέγα πλήθος συρρέει, για να τιμήσει την πρώτη επέτειο.

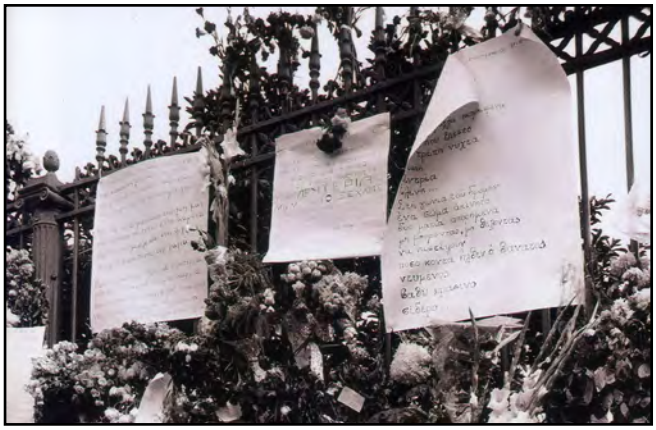

Στα κάγκελα (αλλά και παντού στο μέσα χώρο) ο κόσμος έχει αναρτήσει εκατοντάδες αναθήματα για τους νεκρούς ήρωες: Ανθοδέσμες, ποιήματα και ζωγραφιές, που σήμερα, αν υπήρχαν, θα ήταν πολύτιμες μαρτυρίες, αλλά δυστυχώς αφέθηκαν να χαθούν.

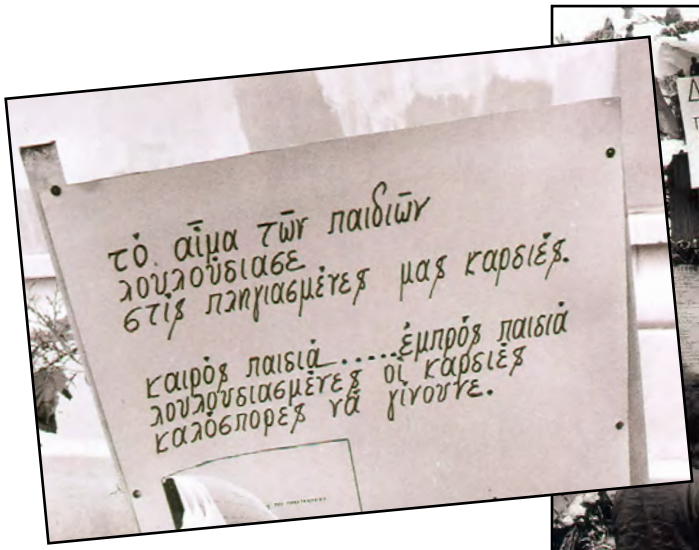

Άνθρωποι κάθε ηλικίας πλησιάζουν στα σημειώματα, για να διαβάσουν με συγκίνηση τι γράφουν για τα παιδιά, που αψήφησαν τη χούντα.

Ένα από τα ποιήματα, που κάποιος άφησε τότε στα κάγκελα, είναι εξαιρετικά αιχμηρό και δυσοίωνο: «Εσύ κοιμάσαι στο σπλάχνο της θύελλας κι εμείς κοιμόμαστε ξύπνιοι για να πεθαίνουμε κάθε μέρα ζωντανοί».

Εννοεί ότι οι ήρωες που πέρασαν στον αιώνιο ύπνο, δεν θα δουν (ευτυχώς) ποτέ τους συντρόφους τους να «κοιμούνται ξύπνιοι για να πεθαίνουν κάθε μέρα ζωντανοί».

Το ποίημα αυτό προφήτευε κάτι που λίγοι μπορούσαν τότε να δουν. Το Πολυτεχνείο θα γινόταν μέσο προσωπικής προβολής και το τεράστιο νόημα του κοινού και υπερκομματικού αγώνα των φοιτητών, που στάθηκαν απέναντι στη χούντα, θα χανόταν μέσα στις εξαργυρώσεις και στις κομματικές διαμάχες. Σε μία φωτογραφία, βλέπουμε έναν τοίχο από το κτίριο του Πολυτεχνείου, όπου είχε γραφτεί ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ. Το σύνθημα αυτό εξέφραζε όλους όσοι ήθελαν να συνδέσουν την αντιδικτατορική νεολαία με το ΕΑΜ και η φωτογραφία αυτή αποδεικνύει ότι ο καβγάς για την «κληρονομιά» είχε ήδη αρχίσει από τους πρώτους μήνες της Μεταπολίτευσης. Κάποιος διόρθωσε το σύνθημα, σβήνοντας τις δύο πρώτες λέξεις και γράφοντας τελικά ΟΛΟΙ ΕΝΩΜΕΝΟΙ-ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΖΕΙ.

Δυστυχώς, η ένωση δεν ήταν δυνατή σε ένα μεταπολιτευτικό περιβάλλον, όπου διάφορες ομάδες θρυμμάτιζαν τις κοινές μνήμες και παράλλαζαν την ιστορία στα μέτρα των κομματικών συμφερόντων.

Η Νίκη Τυπάλδου, που λίγα χρόνια αργότερα έγινε η προσωπική φωτογράφος του Ανδρέα Παπανδρέου, μας έχει παραδώσει όλο αυτό το πολύτιμο, από την πρώτη επέτειο, υλικό.

Η αείμνηστη Νίκη, υπήρξε σπουδαία φωτογράφος και ανάμεσα σε άλλα θέματα, που φωτογράφισε με σπάνια ευαισθησία και τεχνική, είναι και τα περίφημα πορτρέτα σημαντικών Ελλήνων από το χώρο της πολιτικής, του πολιτισμού και της Τέχνης.

Εδώ, η Νίκη Τυπάλδου, στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης, με την αγαπημένη της κόρη Άννα Δρούζα.

Η Νίκη Τυπάλδου είναι η κοπέλα που τράβηξε αυτές τις φωτογραφίες και που λίγα χρόνια αργότερα έγινε η προσωπική φωτογράφος του Ανδρέα Παπανδρέου.Όλες οι φωτογραφίες: Νίκη Τυπάλδου, 1974/ΑΡΧΕΙΟ Αντιδικτατορικής Νεολαίας.

Πηγή: iefimerida.gr

https://www.iefimerida.gr/news/459213/exairetika-spanies-foto-apo-tin-1i-epeteio-toy-polytehneioy-oi-foitites-epestrepsan-gia

Ο Καραγκιόζης στις Γειτονιές

Ο Ολύμπιος Γεωργάκης (από το Λιβάδι Ελασσόνας) πολέμησε ηρωικά στην Επανάσταση στην Μολδοβλαχία από τις αρχές κιόλας του 1821, πριν ακόμα κηρυχτεί η Επανάσταση του 1821 στην Πελοπόννησο.

Ο ίδιος ήρωας, ποιητική αδεία, εμφανίζεται και στο ηρωικό έργο: "Ο Απαγχονισμός του Πατριάρχη Γρηγορίου του Πέμπτου", ένα έργο που επιβλήθηκε στο Θέατρο Σκιών από τον Ντίνο Θεοδωρόπουλο, έναν εκ των τριών κορυφαίων καραγκιοζοπαιχτών του πατρινού Θεάτρου Σκιών (στη φωτογραφία: Ολύμπιος Γεωργάκης του Πλέσσα).

Από την πλατεία Βουδ της Πάτρας, ένας πρώην χείμαρρος λέγεται ότι μετατράπηκε σε δρόμο προς τη θάλασσα. Πρόκειται (από τη δεκαετία κιόλας του 1890) για την οδό Γεωργάκη Ολυμπίου, που καλείται (κακώς) "Γεωργίου Ολυμπίου" (Βλ. σχετική φωτογραφία).

Πατραϊνός

Ο Καραγκιόζης στις Γειτονιές της Πάτρας

Στη συμβολή των οδών **Ζαλόγγου** και **Φωτήλα**, ανάμεσα στην πλατεία Βουδ και τα **Ψηλαλώνια**, στην Πάτρα, εντοπίζεται ένα

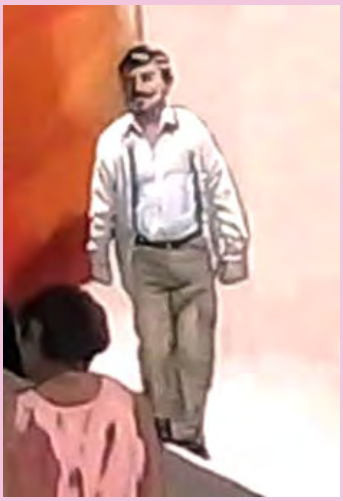

νέο γκράφιτι με θέμα τον Καραγκιόζη. Ακροθιγώς, διακρίνουμε τα εξής αξιοσημείωτα:

Τον Καραγκιόζη *(με μη αρθρωτό χέρι)* και τον Χατζηαβάτη ***(αμφότεροι από σχέδιο Σπαθάρη)***, το καταραμένο φίδι σε μια αλληγορική σκηνή (χωρίς τον Μεγαλέξανδρο), πολλούς περαστικούς, εκ των οποίων έναν καραγκιοζοπαίχτη, που θυμίζει **Μίμαρο** και (ίσως) **Γιάνναρο**...

Πατρίκιος

Στην Πάτρα, το ιστορικό σχολικό συγκρότημα «Ν. Τεμπονέρα» ανακαινίστηκε πρόσφατα και έγινε σαν καινούργιο. Σε λίγες μέρες, στους τοίχους του θα ολοκληρωθεί γκράφιτι με μια σύγχρονη αποτύπωση του Καραγκιόζη. Η Πάτρα ήταν από τις πόλεις που άνθισε η λαϊκή τέχνη του Θεάτρου Σκιών στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, ενώ έχει αναδείξει σπουδαίους καραγκιοζοπαίχτες. Η τοιχογραφία πραγματοποιείται από την Art in Progress και τον Πατρινό Street Artist KLE.

Η δράση εντάσσεται στο Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Καρναβαλιού και το Φεστιβάλ Θεάτρου, που υλοποιούνται από το Δήμο Πατρέων στο πλαίσιο του έργου SPARC και η διοργάνωση των δράσεων υποστηρίζεται από την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Πατρέων-Καρναβάλι Πάτρας (Συνδεδεμένος Εταίρος του Έργου).

ΛΕΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΧΘΕΣ:

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ 8ου ΤΕΥΧΟΥΣ

(Νοέμβριος 2019)

Τέσσερις εικόνες μιλάνε όσο 4.000 λέξεις…

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΤΕΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΜΟΛΑΑ

Καραγκιόζης: Μήπως έχετε ημερολόγιο εις την τσέπην σας, μπέη μου,

Οσμάν: Όχι, εζίνε μου… Αλλά τι το ήθελες;

Καραγκιόζης: Από την πείνα, μπέη μου, έχω χάσει τα πασχάλια μου και δεν ξέρω πότε είναι Ψυχοσάββατο, για να πάμε με τον Χατζατζάρη στο νεκροταφείο να φάμε κόλλυβα, να χορτάσουμε και να κάνουμε ευφόδια για ένα μήνα.

Οσμάν: Τόσο πολύ πεινάτε, κύριε Καραγκιόζη;

Καραγκιόζης: Όχι δα και τόσο! Πότε έγινε η κηδεία του Γιακουμή του μανάβη,

Οσμάν: Θα είναι ένας μήνας και πλέον.

Καραγκιόζης: Α! Από τότε έχω να φάω. Είχα πάει στη κηδεία και μου δώσαν να κρατώ τη σακούλα με τα παξιμάδια. Μα έως να φτάσουμε στο νεκροταφείο, δεν υπήρχε τίποτα.

Οσμάν: Αστεισύεστε, κύριε Καραγκιόζη. Είναι δυνατόν να μείνεις ένα μήνα νηστικός και να ζεις;

Καραγκιόζης: Σας ορκίζομαι! Παίρνω τονωτικά. Καταπότια ξυλιέν!

Οσμάν: Τι εργασίαν κάμνετε, κύριε Καραγκιόζη;

Καραγκιόζης: Στας εκλογάς φωνάζω ζήτω

Οσμάν: Καλά! Μόνο εις τας εκλογάς εργάζεσθε;

Καραγκιόζης: Αυτή τη δουλειά έμαθα. Και τότε μόνον τρώγω. Αλλά τώρα τελευταία την έχω πάθει. Γαρίδα έχει γίνει το μάτι μου να δω εκλογές. Μα ούτε με το τηλεσκόπιο του Αστεροσκοπείου βλέπω εις το βάθος του ορίζοντος να φαίνεται τέτοιο πράγμα. Πρώτα είχαμε εκλογές κάθε μήνα. Πότε βουλευτικές, πότε δημαρχιακές, πότε αναπληρωματικές! Κι όλο και μπαλωνόμουνα, γιατί έχω προτέρημα ως Ρωμηός, βέρος που είμαι, να τα 'χω καλά με όλα τα κόμματα. Έτσι δεν με νοιάζει, όπου κι αν μου φωνάξουν για ζήτω, γκαρίζω αράδα!

Αγγέλος Αλιμπέρτης

Ο Καραγκιόζης Σελίδα 11

Η εφημερίδα «Καθημερινή», ανήμερα του Σταυρού, όπως έχουμε ξαναγράψει, σατίρισε το νέο φιλμ του Κώστα Γαβρά «Ενήλικοι στην Αίθουσα», που βασίζεται στο ομώνυμο βιβλίο του Γιάνη Βαρουφάκη.

Ειδικότερα, αξιοποίησε μία δυτικότροπη χαρτοκοπτική, η οποία απεικόνιζε τον Γιάνη Βαρουφάκη, μαζί με μία μάλλον άστοχη αναφορά στον Ευγένιο Σπαθάρη, ως συγγραφέα ή καραγκιοζοπαίχτη του έργου, δηλαδή

ό ρόλο του συγγραφέα Βαρουφάκη και του ρά.

ένου να έχουμε ολοκληρωμένη γνώμη, είδαμε ένο φιλμ και καταλήξαμε ότι διαφωνούμε με σάτιρα:

ός διότι η ταινία αυτή είναι αρτιότατη από ής πλευράς και αφετέρου διότι η γελοιογραφία λλον υπονοεί πως η ταινία του Γαβρά πέφτει στα ενός έργου του Σπαθάρη και με τον υπαινιγμό κινείται ανάμεσα στα δυσδιάκριτα όρια της κωμικής ς (αυτό θα ήταν κάπως αποδεκτό) ή του χαμηλού ίδου (πράγμα απαράδεκτο για το Λαϊκό Θέατρο Σκιών, ντως ισχύει, αλλά σίγουρα πηγαίνει στο μυαλό ορισμένων).

Στο φιλμ, ωστόσο, γίνεται και μία στιγμιαία, αλλά σημαντικότατη, αναφορά στο Θέατρο Σκιών: Στη σκηνή της συνέντευξης τύπου των Υπουργών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε και Γιάνη Βαρουφάκη, κατά την πρώτη τους συνάντηση στην Γερμανία, ένας Γερμανός δημοσιογράφος, προκειμένου να πυροδοτήσει την κουβέντα, δείχνει μία σειρά από φωτογραφίες «αντιγερμανικών» ελληνικών εκδηλώσεων από τα προηγούμενα χρόνια της κρίσης.

Σε μία από αυτές τις φωτογραφίες, ο Μπαρμπαγιώργος κλωτσάει την Μέρκελ. Δεν ξέρουμε αν ο Γαβράς αγαπάει το νεοελληνικό Θέατρο Σκιών. Σίγουρα όμως το αξιοποιεί με πολύ σεβασμό…

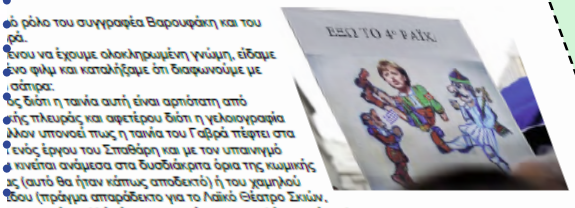

https://westcity.gr/2015/03/evale-merkel-nazi-akropoli/

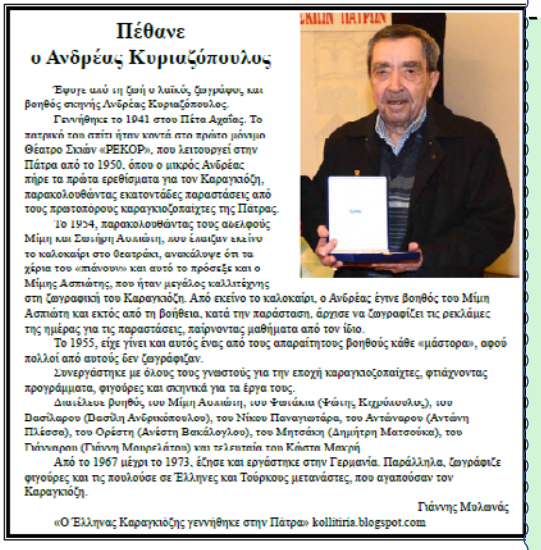

Πέθανε ο Ανδρέας Κυριαζόπουλος

Έφυγε από τη ζωή ο λαϊκός ζωγράφος και βοηθός σκηνής Ανδρέας Κυριαζόπουλος.

Γεννήθηκε το 1941 στου Πέτα Αχαΐας. Το πατρικό του σπίτι ήταν κοντά στο πρώτο μόνιμο Θέατρο Σκιών «ΡΕΚΟΡ», που λειτουργεί στην Πάτρα από το 1950, όπου ο μικρός Ανδρέας πήρε τα πρώτα ερεθίσματα για τον Καραγκιόζη, παρακολουθώντας εκατοντάδες παραστάσεις από τους πρωτοπόρους καραγκιοζοπαίχτες της Πάτρας.

Το 1954, παρακολουθώντας τους αδελφούς Μίμη και Σωτήρη Αυπιώτη, που έπαιζαν εκείνο το καλοκαίρι στο θεατράκι, ανακάλυψε ότι τα χέρια του «πιάνουν» και αυτό το πρόσεξε και ο Μίμης Ασπιώτης, που ήταν μεγάλος καλλιτέχνης στη ζωγραφική του Καραγκιόζη. Από εκείνο το καλοκαίρι, ο Ανδρέας έγινε βοηθός του Μίμη Ασπιώτη και εκτός από τη βοήθεια, κατά την παράσταση, άρχισε να ζωγραφίζει τις ρεκλάμες της ημέρας για τις παραστάσεις, παίρνοντας μαθήματα από τον ίδιο.

Το 1955, είχε γίνει και αυτός ένας από τους απαραίτητους βοηθούς κάθε «μάστορα», αφού πολλοί από αυτούς δεν ζωγράφιζαν.

Συνεργάστηκε με όλους τους γνωστούς για την εποχή καραγκιοζοπαίχτες, φτιάχνοντας προγράμματα, φιγούρες και σκηνικά για τα έργα τους.

Διατέλεσε βοηθός του Μίμη Αυπιώτη, του Ψωτάκια (Ψώτης Κιχρόπουλος), του Βασίλαρου (Βασίλη Ανδρικόπουλου), του Νίκου Παναγιωτάρα, του Αντώναρου (Αντώνη Πλέσσα), του Ορέστη (Ανέστη Βακάλογλου), του Μητσάκη (Δημήτρη Ματσούκα), του Γιάνναρου (Γιάννη Μουρελάτου) και τελευταία του Κώστα Μακρή.

Από το 1967 μέχρι το 1973, έζησε και εργάστηκε στην Γερμανία. Παράλληλα, ζωγράφιζε φιγούρες και τις πουλούσε σε Έλληνες και Τούρκους μετανάστες, που αγαπούσαν τον Καραγκιόζη.

Γιάννης Μυλωνάς

«Ο Έλληνας Καραγκιόζης γεννήθηκε στην Πάτρα» kollitiria.blogspot.com

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

«Τελειώνει ο δρόμος μου.
Πού ν' αφήσω τα βήματα
που περισσεύουν;»

Εδώ και μία εικοσαετία λειτουργεί το ηλεκτρονικό κατάστημα του Καραγκιοζοπαίχτη **Πάνου Καπετανίδη** στην διεύθυνση

http://shop.karagkiozis.com/

Εκεί θα βρείτε παιδικές φιγούρες σε ποιοτική ψηφιακή εκτύπωση, παιδικές και επαγγελματικές σούστες (χερούλια) αλλά και παραγγελίες για φιγούρες σε πολυπροπυλένιο (τάπερ) καθώς και δέρμα στα μεγέθη που επιθυμείτε, και με την υπογραφή του ίδιου του καλλιτέχνη.

Η γελοιογραφία με τον Καραγκιόζη και την Τουρκία που κάνει θραύση

https://viralgreece.eu/geloiografia-ton-karagkiozi-tin-toyrkia-poy-kanei-thraysi?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR00yh6RuVBf30aQ_EO-EfaYUdMIS37D9_IaMQW4cf1C3ddMhmrcIBpI5Kw